

Elinvoimainen verkko

Johtoaukeat hyötykäyttöön

Sisältö

Viljelmiltä satoa

Palvelus pölyttäjille

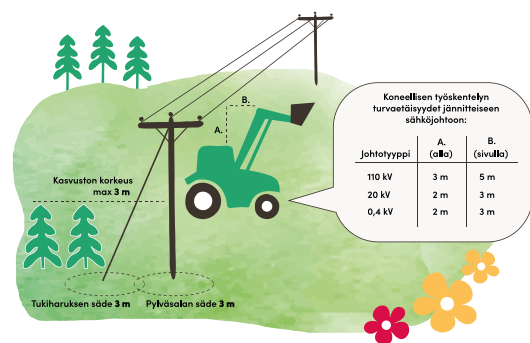
Monimuotoisuutta, kiitos!

Riistan iloksi

Nauhoista reiteiksi

Yhteiset pelisäännöt

Johtoalueista on moneksi

Joutomaa on luonnolle vieras käsite, sillä eri tavoin ihmisen muokkaamat alat täyttyvät nopeasti elämällä. Myös sähköverkon johtoalueilla piilee elinvoimaa, jota voidaan hyödyntää lukuisin eri tavoin. Vähällä vaivalla tai talkoovoimin johtoalueet voivat tuottaa paljon iloa luonnolle ja ihmisille, oli sitten kyse metsästäjistä, ratsukoista, perhosista tai pölyttäjäistä.

Sähköjohdon alainen maapohja kasvustoineen säilyy aina maanomistajan omistuksessa ja päätösvallassa, vaikka sähköverkkoyhtiöllä onkin pysyvä käyttöoikeus johtoalueeseen. Rohkaisemmekin maanomistajia johtoalueiden monipuoliseen hyödyntämiseen. **Näiltä sivuilta löydät ideoita ja tietoa erilaisista käyttömahdollisuuksista johtoalueellesi. Kauttamme saat myös lisätietoa ja neuvoja käytännön toteutukseen.** Ota rohkeasti yhteyttä, jos kiinnostut jostain käytöstavasta – tai mikäli keksit oman idean johtoalueiden hyödyntämiseksi!

Tuumasta toimeen

Johtoalueet taipuvat moneen, mutta ennen toimeen ryhtymistä on hyvä käyttää hetki suunnitteluun. Alueen piirteet, kuten maaperä, luontotyyppi, valoisuus sekä mahdolliset suojelurajoitukset vaikuttavat paikalle soveltuviin käyttötapoihin. Myös käytettävissä oleva aika, työpanos ja muut resurssit kannattaa arvioida realistisesti. Jotkin toimet, kuten erakkomeläisten pesät ja lahoppuun lisääminen, on helppo toteuttaa pienellä vaivalla, kun taas vaikkapa perinneniityn ylläpito vaatii jo enemmän toistuvaa huolenpitoa.

Ennakkosuunnittelu on tärkeää, sillä pahimmillaan huonosti toteutetuilla toimilla voi olla jopa tarkoitustaan päinvastainen vaikutus. Etenkin riistan ja perinnemaisemien hoidossa on hyvä turvautua asiantuntijoiden apuun, jotta päästään toivottuihin tuloksiin. Me autamme mielellämme alkuun, ja neuvomme lisätiedon lähteille.

Joukosta voimaa

Mikäli olet kiinnostunut jostakin maillesi soveltuvasta käytöstavasta muttet voi itse sitä toteuttaa, on johtoalueita mahdollista myös vuokrata tai luovuttaa tiettyyn käyttötarkoitukseen. Näin hyötykäyttöä on mahdollista toteuttaa laajemminkin alueilla, jos myös naapurit innostuvat hankkeesta.

Monia toimia riistapelloista perinneniityihin voidaan hoitaa myös talkootöinä. Voit tiedustella itse halukkaita talkoolaisia esimerkiksi paikallisilta riista-, ympäristö- tai kyläyhdistyksiltä, tai ilmoittaa meille kiinnostuksestasi.

Viljelmiltä satoa

Jo pitkään sähköjohtojen alla on viljelty muun muassa viljaa ja joulukuusen taimia – ja miksipä ei? Sähköjohto ei vaikuta alapuoliseen kasvustoon muuten kuin rajaamalla latvan korkeutta alle kolmeen metriin, jonka alle mahtuvat kasvamaan niin herneet, perunat, puuntaimet kuin marjapensaatkin.

Mikään ei estä laajentamasta peltoa johtoalueen alle, kunhan sähköturvallisuuden edellyttämät etäisyysvaatimukset otetaan huomioon. Sähköjohdolla ei myöskään ole vaikutusta maataloustukiin, jos peltoalalla sijaitsee vain yksittäisiä pylviä haruksineen – vasta suuremmat pylväsalat vähennetään tukikelpoisesta pinta-alasta. Myös koti- tai mökkitalilla kulkevia johtoalueita kannattaa hyödyntää esimerkiksi istuttamalla sinne marjapensaita.

Taimiviljelyyn johtoalueet tarjoavat valoisat ja hyvät olosuhteet, jos vain maaperä on tarkoitukseen sopivaa. Omaan käyttöön voi johtoaueilla kasvattaa vaikkapa joulukuusia.

Luonnontuotteet

Luonnontuotteille kuusenkerkistä koivunlehtiin on kasvavaa kysyntää, ja tarjonnasta jopa pulaa. Luonnontuotteet ovat kotimaisen luontomme aarteita, ja niiden viljelyllä voidaan monipuolistaa esimerkiksi metsänomistajan mailtaan saamaa tuottoa. Johtoaukeiden valoisat, aukeat olosuhteet tarjoavat hyvät edellytykset monien luonnontuotteiden tuotantoon:

Joulukuusien viljelyyn soveltuvat parhaiten valoisat, ravinteikkaat kasvupaikat, joissa vesitalous ja kulkuyhteydet ovat kunnossa. Viljelmää ei kannata perustaa painanteisiin ja hallanarkoihin paikkoihin. Ennen viljelmän perustamista alueelta raivataan vesakko, ja heinätorjunnasta huolehditaan taimien ollessa pieniä. Myyntikoon joulukuuset saavuttavat noin 10 vuodessa.

- Leikkohavuviljelmät soveltuvat myös johtoaukeille. Leikkohavuja saadaan kotimaisista havupuista (mänty, kuusi ja kataja) sekä erikoisemmista havupuulajeista kuten erilaisista pihdoista ja tuijista.
- Kuusenkerkkiä voidaan kerätä johtoaukeilla kasvavista kuusista erilaisten luonnontuotteiden raaka-aineeksi.
- Kataja marjoo runsaimmin aukeilla paikoilla, ja kasvaa keskimäärin vain alle metrin mittaiseksi – katajanmarjojen tuotanto soveltuu siten erinomaisesti johtoaukeille.

Muistathan **ilmoittaa viljelyaikeistasi meille sekä merkitä alueen maastoon** esim. kyltein, jotta pystymme ottamaan alueet huomioon sähköverkkojen huolto- ja raivaustöiden yhteydessä. Suuri osa verkostotöistä suoritetaan talvisai-kaan, jolloin esimerkiksi pieniä taimia on mahdoton havaita ilman ennakkotietoa viljelysalasta. **Kaikista johtoalueille sijoitettavista viljelmistä ja kasvustoista laaditaan sopimus** maanomistajan ja sähköyhtiön kesken.

”
Johtoaukeiden valoisat,
aukeat olosuhteet
tarjoavat hyvät edellytykset
monien luonnontuotteiden
tuotantoon.”

Lisätietoja:

- Joulupuuseura.fi tarjoaa tietoa joulukuusten kasvatuksesta
- Aitoluonto.fi palvelee luonnontuotealasta kiinnostuneita
- Arktisetaromit.fi tarjoaa luonnontuotetietoa varvusta kuitunokkosien viljelyn
- Metsakeskus.fi edistää osaltaan luonnontuotteiden tuotantoa
- Viljelytuista lisätietoa Ruokavirastolta, kunnan maaseutuviranomaisilta sekä ELY-keskuksilta

Palvelus pölyttäjille

Lukumattomat luonnonvaraiset ja viljeltyt kasvit ovat täysin tai osittain riippuvaisia pölyttäjästä, joiden kannat ovat monin paikoin heikentyneet. Varmistamalla hyvät elinolosuhteet pölyttäjille voidaan tukea elintärkeiden pölytyspalveluiden jatkuvuutta, ja nauttia sekä kukkivien kasvien loistosta että runsaista marja- ja vihannessadoista.

Johtoalueet luovat jo itsessään tilaa matalalle kasvustolle ja siten pölyttäjille tärkeille ravintokasveille, kuten keväisin kukkiville pajuille sekä vadelmille, kanervalle, puolukalle, horsmille ja monille niittykukille. **Pölyttäjille voi tehdä palveluksen suosimalla tasaisesti eri vuodenaikoihin kukkivia kasveja ja puita, välttämällä torjunta-aineiden käyttöä sekä tarjoamalla niille pesintäpaikkoja.** Sijoittamalla pesät kukkivien viljelysten tai marjamaiden lähelle taataan paitsi pölyttäjille runsas ruokapöytä, myös viljelijälle tai marjastajille eväät runsaaseen ja laadukkaaseen satoon.

Keinopesiä erakkomehiläisille

Erakkomehiläiset kuuluvat kimalaisten ja tarhamehiläisten ohella tärkeimpiin pölyttäjiin, mutta lahopuun määrän vähennyttä niitä vaivaa pesäpaikkojen puute. Tilannetta voi helpottaa nikkaroimalla keinopesiä, joita on helppo lisätä myös johtoaukeiden reunoille. **Jo muutaman keinopesän on tutkimuksissa havaittu lisäävän lähialueen satoa, niin viljelmillä kuin luonnon marjamaillakin.** Pesät ovat kiinnostavia myös luonnontarkkailijoille: toisin kuin sosiaalisemmat serkkunsa, erakkomehiläiset eivät puolusta pesäänsä.

Hyviä asuinsijoja erakkomehiläiselle ovat:

- Koivu- tai leppäpölkkyt, joihin on porattu koloja (katso tarkemmat ohjeet lisätiedoista)
- Purkin tai pahvitölkin sisään asetetut korret, etenkin koiranputki ja järviruoko
- Lahopuu ja risukasat
- Paljaat maalaikut hiekkaharjuilla (kuntan poisto laikuttamalla)

Vinkit oivalliseen keinopesään:

- Keinopesä viedään ulos hyvissä ajoin alkukeväästä. Pesän nikkarointi kannattaa kuitenkin aloittaa jo edellisenä syksynä, jotta materiaalit ehtivät kuivua talven yli
- Hyvä sijainti on lähellä kukkivia kasveja (esim. mustikkavarvikko, vatukko, rypsipelto tms.)
- Pesät suojataan sateen roiskeelta ripustamalla ne noin rinnankorkeudelle johtoaukean reunalle
- Keinopesän suuaukot eli reiät asetetaan vaakasuoraan ja kohti aamuaurinkoa
- Talveksi pesät kannattaa suojata linnuilta esim. laudalla, tai viemällä pesät kylmään varastoon
- Samaa pesää voi käyttää uudelleen enintään 5 vuoden ajan, jos reiät säilyvät ehjinä

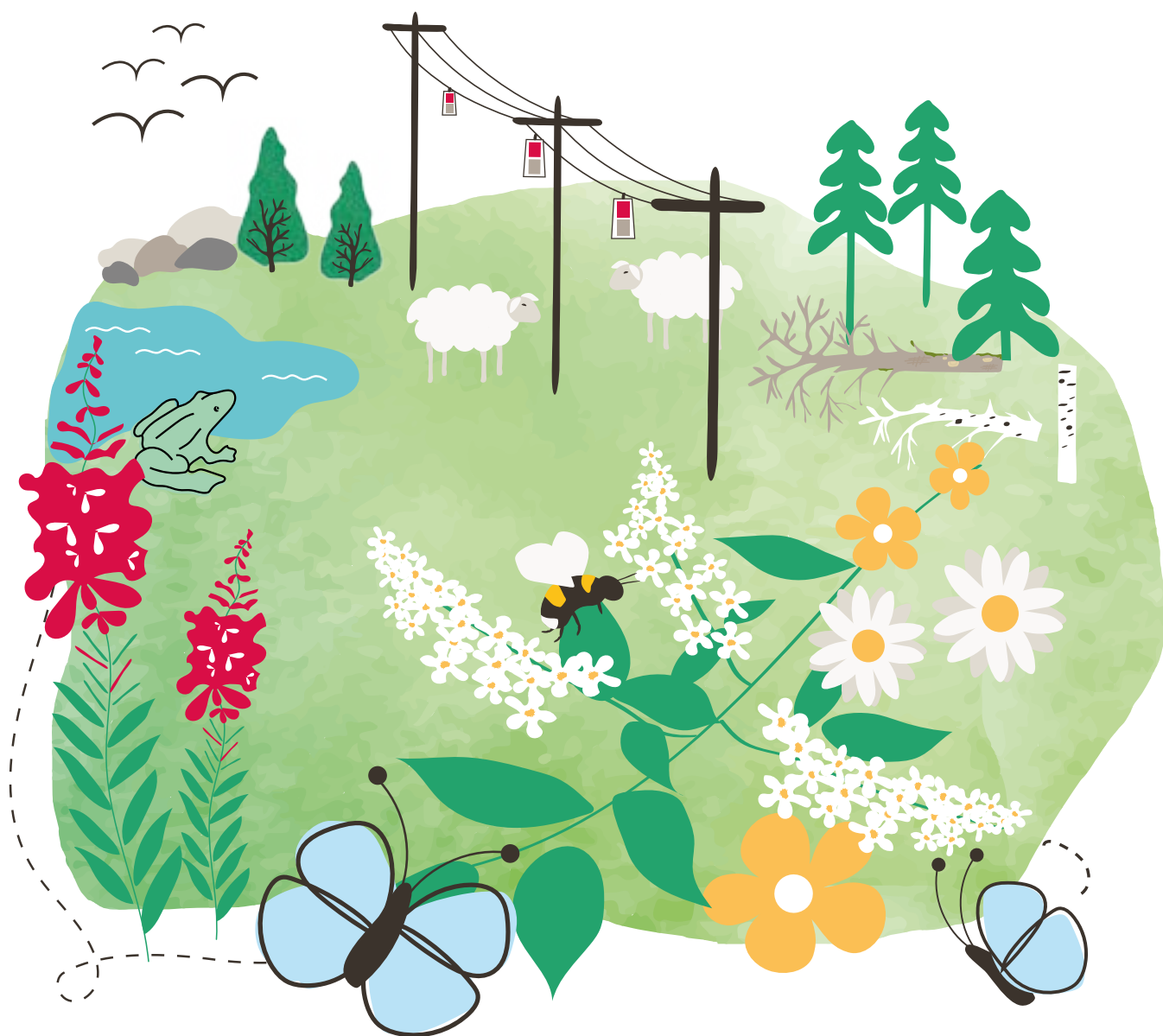
Myös kimalaisten pesintää voimalinjojen alla voi edistää kaivamalla kuopan maahan sekä peittämällä sen laudalla ja mättäällä. Keväällä voi tarjota sokerilientä kimalaisten ravinnonsaannin turvaamiseksi.

Lisätietoa:

- Ohjeet keinopesän tekoon löydät osoitteesta: www.savonvoima.fi/johtalueet
- Polytys.fi

Monimuotoisuutta, kiitos!

Johtoaueita hoidetaan varsin eri lähtökohdista kuin ympäröivää talousmetsää tai viereistä peltoa, mikä tekee niistä lupaavia monimuotoisuuden lisäämisen kannalta. Johtoalueet voivat tarjota mahdollisuuden lajeille, joille muualla maisemassa on niukasti tilaa, ja nauhamaisina alueina palvella myös harvinaistuneiden lajien leviämiskäytävänä.

Reunavyöhykkeet

Luontoarvot kukoistavat usein kahden erilaisen elinympäristön, kuten pellon ja metsän välillä. Myös johtoalueista voidaan luoda hyviä reunavyöhykkeitä, joilta löytyy suojaa ja ravintoa lukuisille eliöille. Reunavyöhykkeet voivat tukea myös läheistä viljelmää luomalla elinehtoja pölyttäjille sekä hyötykasvien tuholaisia syöville pedoille.

Reunavyöhykkeen luominen:

- Tavoitteena voi olla niittymäisen avoin, hakamaisen puoliaavoin tai suljettu monikerroksinen reunavyöhyke.
- Hakamainen alue luodaan harventamalla kasvillisuutta, tavoitellen avointen ja puustoisten alueiden vuorottelua, tai lisäten monikerroksisuutta.
- Monilajisuus on tärkeää! Säästää kannattaa etenkin marjovat pensaat ja puut, kuten kataja, pihlaja, paatsama ja tuomi.
- Tiheät ja matalakasvuiset pensaikot luovat suojaa: kuusentaimia ja pajukkoa voi tuuhentaa latvomalla.
- Useille lajeille tärkeät kiviröykkiöt ja -aidat raivataan vapaaksi puustosta ja pensaikosta.
- Reunavyöhykettä voi levittää johtoalueen ulkopuolellekin monikerroksisuuden lisäämiseksi.

” Luontoarvot kukoistavat usein kahden erilaisen elinympäristön, kuten pellon ja metsän välillä. ”

Niityt ja laitumet

Johtoaukeista on mahdollista luoda perinenniittyjä muistuttavia elinympäristöjä, joilla lukuisat harvinaistuneet lajit perhosista lintuihin viihtyvät. Avainasemassa on riittävän tiuha kasvuston poisto, jotta alueesta muodostuu niittykasveille mieluisa, niukkaravinteinen elinympäristö. Etelään aukeavat, paahteiset alat tarjoavat parhaat edellytykset niittykasvustolle – samoin alat, joiden läheisyydessä esiintyy jo luontaisesti kukkivia kasveja.

Niityn perustaminen:

- Taimet ja raivaustähteet poistetaan. Katajat, lahopuut sekä muutama pensas on kuitenkin hyvä säästää.
- Alue tulee niittää ylläpitovaiheessa vähintään kerran kesässä. Korjuutähteet on tärkeää kerätä pois!
- Perustamisvaiheessa niitot ajoitetaan ennen kasvien siementämistä (kesä–heinäkuun vaihe ja loppukesä).
- Ylläpitovaiheen niitto tehdään siementen kypsymisen jälkeen (elokuun alku), ja niittoheinä jätetään paikalle pariaksi päiväksi ennen poiskeruuta, jotta siemenet ehtivät varista maahan. Rehevillä alueilla niitto on tarpeen kahdesti kesässä, kuivilla alueilla joka toinen vuosi voi riittää.
- Sopiva niittokorkeus on 5–7 cm. Paras väline on viikate, niittokone tai raivaussaha terävällä kolmioterällä.

Suurjännitejohtojen alueita voidaan hyödyntää myös laitumina. **Laidunpankki.fi**-sivuston kautta voi etsiä ja tarjota käyttöön joko laidunalueita tai laiduneläimiä maisemanhoitajiksi.

Laitumen riittävän koon, juomaveden ja säänsuojan varmistaminen eläimille on oleellista. Mikäli tavoitteena on niitylajisto, on tärkeää etteivät eläimet saa lisärehua, jottei maan ravinnepitoisuus kasva. Laidunnuksen tuloksena syntyvä niittykasvillisuus riippuu laiduntavasta eläinlajista ja eläinten lukumäärästä. Pylväiden harukset voivat olla juoksevalle eläimelle riski, joten langat on hyvä merkitä selkeästi tai aidata pylväs haruksineen pois laidunalueesta. Laitumelle sijoittuvat puiset sähköpylväät on hyvä suojata myös järsimisen ehkäisemiseksi.

Kosteikot

Vesi on elämän lähde, ja kosteikot monimuotoisuuden tyysijöj. Pienikin lampare voi kesän helteillä olla tärkeä juomapaikka linnuille, hyönteisille ja nisäkkäille, tai tervetullut kutupaikka sammakoille ja liskoille. Monimuotoinen lintukosteikko voi soveltua suurjännitejohdon alle, jolloin sähkölinjat voidaan tarvittaessa varustaa sähköyhtiön toimesta törmäyksiä estävin huomiolapuvin. Myös kapeilta johtoauekilla voi löytyä notkemia, joista kaivaen tai padoten muovautuu pienkosteikko – elämää ylläpitävä minikeidas.

Kosteikon perustaminen:

- Luontaisesti kosteat alat, kuten märät painanteet tai soiden reunat ovat parhaita sijainteja.
- Patoaminen ja pengerrys ovat parhaat menetelmät, mutta usein kaivaminenkin on tarpeen.
- Pienkosteikon reunat pyritään luomaan kalteviksi ja mutkitteluiksi. Syvin kohta luodaan painanteen alkupäähän, ja vesi ohjataan pois kosteikon sivuilta.
- Hyvä keskisyvyys on n. 20–50 cm ja sopiva vaihteluväli 10 cm–100 cm.
- Pienimuotoisen kosteikon voi rakentaa omalle maalle, mikäli se ei aiheuta naapureille haittaa. Laajemman kosteikon osalta on syytä ottaa yhteys ELY-keskukseen, jolloin selvitetään mm. mahdollinen luvantarve.
- Kosteikko voi edellyttää perustamisen jälkeen myös hoitoa, kuten lietteen poistoa tai kasvillisuuden niittoa.
- Otathan yhteyttä sähköyhtiöön suunnitteluvaiheessa, jotta varmistetaan riittävä etäisyys veden ja pylväsrakenteiden välille sekä huoltoväylän säilyminen.

”

Pienikin lampare voi kesän helteillä olla tärkeä juomapaikka linnuille, hyönteisille ja nisäkkäille tai tervetullut kutupaikka sammakoille.

”

Lahopuu

Lahopuun määrän lisääminen on yksinkertainen keino tukea ja ylläpitää monimuotoisuutta. Jopa joka neljäs metsälaji on riippuvainen lahopuusta, ja kolmannes niistä uhanalaisia. Sähköverkon vierimetsänhoidon yhteydessä luomme tekopökölöitä johtoaukeiden vierimetsiin soveltuviin paikkoihin. Tämän lisäksi maanomistajan on mahdollista lisätä lahopuun määrää omalla johtoalueellaan viemällä sinne puunrunkoja tai sen osia lahoamaan, sillä valtaosa lajeista tarvitsee etenkin järeää, maata vasten lahoavaa puuainesta.

- Tarjolla on hyvä olla paitsi riittävästi ja monen lajisia, myös monen eri lahoamisvaiheen puuainesta. Mitä pidempään erilaista lahopuuta tietyllä alueella on tarjolla, sen parempi lajiston kannalta.
- Parhaat lajit lahopuiksi ovat haapa, raita, tervaleppä ja muut lehtipuut, sekä pystyyn keloutuneet puut joita ei alkuperäisellä paikallaan voida säästää.
- Rungon halkaisijan on hyvä olla vähintään 20 cm.
- Lahopuun yliajamista ja rikkomista tulee välttää. Lahopuuainesta luodessa on syytä varmistaa, etteivät rungot estä koneellista liikkumista johtoaukealla.

”

Lahopuun määrän lisääminen on yksinkertainen keino tukea ja ylläpitää monimuotoisuutta.

”

Lisätietoja:

- [Metsakeskus.fi](https://metsakeskus.fi) – tietoa reunavyöhykkeistä
- [Laidunpankki.fi](https://laidunpankki.fi) – tietopaketti laidunnuksesta sekä palvelu laidunalueiden tai -eläinten löytämiseen
- [Perinnebiotooppien hoitokortti](#) (Ruokavirasto) – ohjeita perinnemaiseman hoitajalle
- [Lahopuut ja luonnon monimuotoisuus](#) (Tapio-konserni) – lahopuutietoutta
- [Lahopuusta elämää. Opas puutarhan hoitoon](#) (Suomen luonnonsuojeluliitto)
- [Maajakotitalousnaiset.fi](https://maajakotitalousnaiset.fi) – perinnemaisemien suunnittelupalveluja
- [Kosteikko.fi](https://kosteikko.fi) – kattavasti tietoa kosteikon perustamisesta kiinnostuneille
- Kosteikon perustamiseen ja hoitoon myönnettävästä tuesta lisätietoja ELY-keskuksilta

Riistan iloksi

Tahtoisitko tarjota keitaan riistalle, josta löytyy ruokaa, suojaa, pesimä- ja levähdyspaikkoja? Rauhallisilla alueilla sijaitsevat johtoaukeat soveltuvat riistanhoitoon paremmin kuin hyvin. Niille voidaan luoda monia lajeja palvelevia riistatiheiköitä, ruokaisia riistapeltoja tai vaikka perustaa jauhinkivibaari kanalintujen iloksi.

Riistatiheiköt

Riistatiheiköt palvelevat riistaa tarjoamalla suojaa ja ruokaa. Johtoaukeiden alla on runsaasti tilaa matalahkoille tiheiköille, jotka eivät vie alaa talousmetsältä eivätkä uhkaa sähkönjakelua.

Riistatiheikön perustaminen:

- Hyviä sijainteja ovat erilaiset vaihtumisyöhykkeet, kuten metsän ja pellon reuna, sekä kosteiden painanteiden ja mustikkavarvikkojen lähialueet. Vilkkaiden teiden lähelle tiheiköitä ei tule perustaa.
- Suositeltava koko yksittäiselle tiheikölle on 0,5–2 aaria.
- Useat latvuserrokset ja vaihteleva puusto ovat eduksi.
- Kuusiryhmät sekä muut kuin valtapuulajit, kuten paju, pihlaja, haapa ja kataja ovat hyviä säästöpuita.
- Säästöpuita kannattaa tuuheuttaa latvomalla tai niittämällä. Tiheät kuuset tarjoavat suojaa, ja latvotut vesat tuottavat uutta mehevää kasvustoa syötäväksi riistalle.
- Ilmoitathan riistatiheikön sijainnista sähköyhtiölle, jotta alue voidaan huomioida kunnossapitoraivauksissa.

Ruokaa ja jauhinkiviä

Useimmat alkuperäislajimme pärjäävät mainiosti ilman lisäruokintaa, mutta parhaassa tapauksessa sillä voidaan auttaa heikentyneitä kantoja ankaran talven yli. Ruokinnan huolellinen suunnittelu on tärkeää, sillä huonosti toteutettu ruokinta voi altistaa eläimiä saalistukselle, vääränlaiselle ruoalle tai muuten häiritä luonnonjärjestystä. Kaikki ruokintapaikat tulee sijoittaa riittävän kauas vilkkaista tiealueista liikennevahinkojen ehkäisemiseksi, eikä hirvieläimiä tule ruokkia lähellä kasvatustaimikoita.

Riistan ruokinta:

- Parhaat ruokintapaikat ovat eläinten luonnostaan suosimilla alueilla, kuten kuusitiheiköissä peltojen lähellä.
- Ruokinta aloitetaan sulan maan aikaan ja jatketaan lumien sulamiseen saakka. Ruonan hyvä laatu ja monipuolisuus on tärkeää, eikä tarjolla olevaa ruokalajia saa muuttaa nopeasti.
- Fasaaneille maistuvat eri viljat, kun taas pienille hirvieläimille, villisioille ja jäniksille kelpaavat viljan ohella rehu, juurekset, naatiit, omenat, kerput ja kuivattu luonnonheinä.
- Tiheiden kuusiryhmien alustat, kuusten alaoksat ja katetut heinähäkit ovat hyviä ruokinta-alustoja.
- Suolakivistä ja männynntaimista on iloa hirvieläimille etenkin talvisin, ja pajuvesakoita voidaan myös suolaruiskuttaa ehkäisten samalla taimikkovahinkoja.
- Kanalintuja voi auttaa talvisin tarjoamalla niille jauhinkiviä – kvartsinen kivirouhe tai sora on mieluisinta.

Riistapelot:

- Riistapelto menestyy varmimmin vanhoilla peltomailla sekä helposti muokattavilla turve- ja kivennäismailla.
- Peltopylvään lähistön voi halutessaan jättää riistalle, jolloin säästyy sadonkorjuun vaivalta pylväsrakenteita kierrellen.
- Viljat, apilanurmi ja timotei ovat hyviä, vähällä pärjääviä lajeja riistapeltoon. Myös mm. rehurypsi, hamppu ja rehukaali maistavat, mutta saattavat vaatia lannoitusta.

Turvallista metsästystä

Johtokadut voivat palvella riistanhoitajan ohella myös metsästäjää. Muun muassa hirvitorneja voidaan sijoittaa maanomistajan luvalla johtoaukeille, jotka tarjoavat hyvän näkyvyyden turvalliseen metsästykseen. Erityisesti pienpetojen haaskapyyntiin johtoaukeilla on hyvät edellytykset, jos haaska sijoitetaan keskelle johtoaukeaa ja torni metsän reunaan. Huomioithan yleiset sähköturvallisuustäisyydet hirvitorneja sijoittaessa.

Lisätietoja:

- [Ruokinta ja Riistapellon perustaminen](#) (Suomen Riistakeskus) – riistarukinnan tietoutta
- [Riistapelto houkuttelee oikeille poluille](#) (Järki-hanke) – riistapelto-opas
- [Riistakeskuksen Yhteystietohaku](#) auttaa löytämään paikalliset riistanhoitoyhdistykset

”Johtokadut voivat palvella riistanhoitajan ohella myös metsästäjää.”

Nauhoista reiteiksi

Nauhamaisen luonteensa vuoksi johtoalueet soveltuvat mainiosti osaksi virkistyskäyttöä palvelevia reittejä. Johtoalueita on mahdollista liittää osaksi esimerkiksi ratsastuspolkuja, moottorikelkkareittejä tai hyödyntää vaikkapa hiihtolatujen pohjana.

Johtoalueet voivat palvella **ratsukoita** etenkin olemassa olevia polkuja ja reittejä yhdistävinä osuuksina. Ratsastusmaastossa ja yksityisteillä onnistuu jokamiehenoikeuksiin perustuen, kunhan vältetään erityiskäyttöön otettuja alueita, kuten peltoja, taimikoita tai piha-alueita. Polkuja voi raivata omille maille esimerkiksi yhteistyössä paikallisen tallin kanssa. Jokamiehenoikeuksilla kulkiessa on huolehdittava, ettei aiheuteta vähäistä suurempaa haittaa tai häiriötä.

Ratsastusta ja muuta ulkoilua varten on mahdollista perustaa myös virallinen **ulkoilureitti**. Ulkoilureitti perustetaan useimmiten yksityisoikeudellisella sopimuksella, joka kannattaa aina tehdä kirjallisesti. Joskus reitin perustami-

seen on tarpeen käyttää ulkoilulain mukaista ulkoilureittitoimitusta, jolloin perustajana on useimmiten kunta. Ulkoilureitin tekeminen ja kunnossapito voidaan uskoa myös kunnan sopimaksi katsoman yhteisön vastuulle.

Moottorikelkkailuun tarvitaan aina maanomistajan lupa. Moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla maastossa liikkumista saattavat rajoittaa myös alueelliset kiellot ja rajoitukset, joten uran suunnittelu kannattaa tehdä yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa.

Suurjännitejohtojen johtokäytäviä voidaan hyödyntää myös **metsäkoneiden kulkuväylinä**, kunhan sähköturvalisuus huomioidaan. Turvallisuuden varmistamiseksi puutavaran varastointi on kuitenkin järjestettävä sähkölinjan ulkopuolella. Johtoaueille on mahdollista tehdä eri kokoisia metsänhoitoa palvelevia teitä, jotka voivat palvella samalla myös virkistyskäyttöä luoden helppokulkuisia väyliä esimerkiksi marjastajille.

Lisätietoja:

- Suomen Latu tarjoaa [Vinkkejä ulkoilupaikkojen suunnitteluun](#)
- Virallisen ulkoilureitin perustamisesta lisää Ulkoilulaissa
- Yleisen moottorikelkkailureitin perustamisesta lisää Maastoliikennelaissa

Yhteiset pelisäännöt

Ilmoita, sovi ja merkitse

Ilmoitathan meille kaikista johtoalueiden käyttötavoista (ymparisto@savonvoima.fi, p. 017 224 400), jotta voimme ottaa alueen huomioon muun muassa sähköverkon kunnossapitoraivausten yhteydessä ja tarjota tarvittaessa neuvontaa. Jotkin käyttötavat, kuten erilaiset viljelmät, edellyttävät myös sopimuksen tekemistä sähköyhtiön kanssa.

Erityiskäyttöön otettujen alueiden selkeä merkitseminen maastossa on tärkeää, jotta urakoitsijat pystyvät huomioimaan alueen johtoaukeilla liikuessaan. Merkitsethän siis kasvuston tai muuhun käyttöön otetun alan esimerkiksi kyltein, jotka erottuvat myös syvän hangen aikaan.

Johtokaturien kunnossapitorauvauksia tehdään tavallisesti noin kuuden vuoden välein. On hyvä tiedostaa, että suurhäiriön uhatessa kuten lumikuormatilanteissa ensisijainen velvollisuutemme on turvata sähkönjakelu. Näissä tilanteissa emme pysty takaamaan rauhaa johtokaduilla sijaitseville kasvustoille.

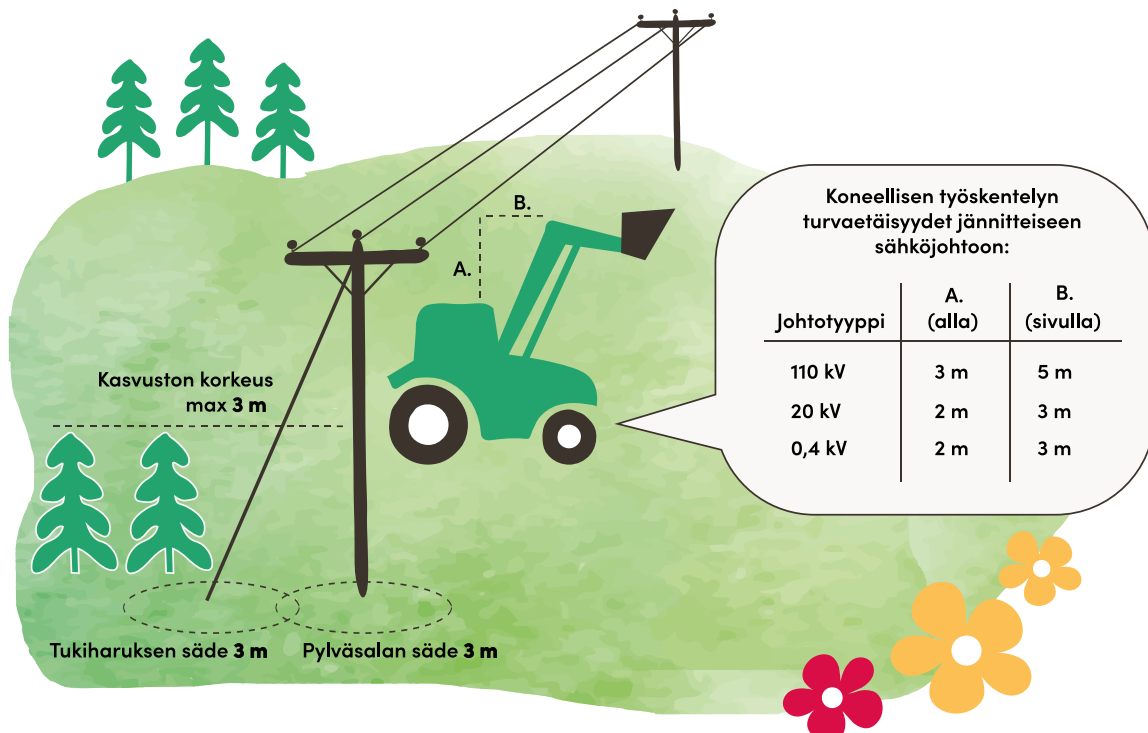
Säköturvallisuus

Sähkö voi olla hengenvaarallista, joten sähkölinjojen läheisyydessä on ensisijaisen tärkeää huolehtia turvallisuudesta. Erityisesti riittäviin turvaetäisyyksiin on syytä kiinnittää huomiota koneilla liikuttaessa ja työskenneltäessä.

Yleiset turvallisuusvaatimukset:

- Sähkölinjan alla olevan kasvuston enimmäiskorkeus on 3 m. Poikkeustapauksista voidaan tarvittaessa sopia erikseen.
- Pylväsala, joka on jätettävä vapaaksi ja rauhoitettava koneelliselta työltä, ulottuu pylväistä ja niiden haruksista 3 m:n säteen etäisyydelle.
- 110 kV:n johtoalueilla keskelle on jätettävä 3 m leveä kulkuväylä vapaaksi huoltokoneita varten.
- Pylväisrakenteisiin ei saa kiinnittää mitään.

Lisätietoa sähköturvallisuudesta löydät Tukesin oppaasta [Tiedä ennen kuin toimit](#). Neuvomme mielellämme oikeaoppisiin työtapoihin sähkölinjojen läheisyydessä – älä epäröi ottaa yhteyttä!

3 metrin sädealat pylväsrakenteista jätetään vapaaksi ja rauhoitetaan koneelliselta työltä. Lisäksi 110 kV:n johtoaukeiden keskelle jätetään 3 m leveä kulkuväylä vapaaksi huoltokoneita varten.

Ota yhteyttä:

p. 017 224 400

ymparisto@savonvoima.fi

www.savonvoima.fi/johtalueet

